

Minokayay a Macilasay a Wawa

阿美語的浪子回頭

アミ語の「放蕩者の改心」

“The Return of the Prodigal Son” in the 'Amis Language

文 | Namoh Mayaw 林茂德

(政大版九年一貫原住民族語教材中部阿美族語編寫組編輯委員)

I'a:yaw, masakapolongan ko finawlan no 'Amis a imapapadapadang a matayal, ano misaloma'to ano mipalalanto ano matayal i omaomahan i, mahaento a misakapolongan ko demak, saka, awaay ko matokaay a tamdaw. I kapolongan a 'orip no 'Amis i tadamasinanot, nawairo, masina:not ko nika orip' no 'Amis? Iraay ko kasaselal hananay. Ono sasafaay a selal, ono masakaphay a selal, ono kakaay selal, ira ko masamamaayto ko 'orip a selal, ira ko mato'asay o makdalay a selal, o mahaenay ko kadadodo no selal no 'Amis a tamdaw.

Pasifana'en no kaka a selal ko safra a selal to dademaken. Saka, itira a mafana' ko safasafa a selal to nipasifana'an a dademaken, ano malecadto ko fana' a ma'min i, lonok sato a paytemek to tatayalen, i kasaselalan a mataneng to tatayalen ko 'Amis a tamdaw, saka awaay ko matokaay.

Patatiko han kona sowal i, itini nikasaselal ko nika sina:not no 'orip no 'Amis a tamdaw, saka, awaay ko "minokayay a macilasay a wawa" ano ca i "minokayay a molalekay a wawa" sanay a demak, nawhani, ano miliyas ko cima to selal a payniyah a ma'orip i, awaayto ko mipadangay i ciiraan, dengto o patay ko tatodong no mahaenay a demak. Saka, i nikasaselal no 'orip no 'Amis, awaay ho a matengil ko "minokayay a macilasay a wawa" ano ca i "minokayay a molalekay a wawa" sanay a sowal.

過去 阿美族以集體分工合作的方式做事，不論搭建房子、開闢道路或工作，個個都非常勤快，沒有怠惰的族人。社會生活也很有規律，之所以生活有規律，是因在阿美族的社會組織裡有所謂的「年齡階級制度」，從童年、青少年、青年、老年等，均有不同的階級。

上一階的年齡階級要負責教育、輔導以及傳授各種生活技能給下一階，等各階級均獲同等的生活技能之後，便懂得自發地實行，知道自己應該做些什麼，生活在如此的社會組織制度下，誰都不可怠惰。

換言之，阿美族人在有規律的社會組織制度生活下，沒有所謂的「浪子回頭」的事情發生，因為一個人在這種社會組織裡，一旦脫離生活圈，沒有人與你合作和保護你，等於死路一條。所以，阿美族在年齡階級制度下，沒有所謂的「浪子回頭」。

Nikawrira, tangasato i 50 ato 80 ko kasamihcaan i, i la'ed no 30 a mamihaan, na o maomahay ko 'orip fahal mafalic o kikakikayanto ko demak, itiyato a safeleng sato ko tamdaw a misiyakay i tusi, o roma a tamdaw i so'linay mikoliay, o roma a tamdaw i mangalay ai tusi ko nika'orip, saka itiyato a 'aloman ko "macilasay/molalekay" a tamdaw.

"Macilasay/molalekay" sanay a sowal, tosa ko sowal no 'Amis, ma-cilas-ay a wawa. Ano ca i molalek-ay a wawa han. Itini i tilid no 'Amis, ma-cilas-ay a wawa ona ma-cilas-ay o lamit nona sowal i cilas. O tatodong no heci no cilas a sowal i, pakoniyah, maapaay, caayay ka sinanot ko nika'orip saanay. Molalek-ay o lamit nona sowal i molalek, o tatodong no heci no molalek saanay a sowal i, moraraway, mociriday saanay. Ano hapinangen ko sowal i macilasay a wawa. Ano ca i molalekay a wawa sahto o tatiihay o ka'osian no kalotamdamdaw.

Ano pakaynien i masatamdaway ko 'orip a minengneng to "macilasay/molalekay" saanay a sowal i, o pakoniyah, o caayay ka sinanot ko 'orip, caayay haca pidimokos to mato'asy i niyaro', pakacecay han ko mato'asy a ma'orip i niyaro' manay malodadimokosen dadipoten no finawlan. Mahaenay a demak i tadamahapinang ko nika tatiih no faloco' no aniniay a tamdaw, molalek i notamdawan ko faloco', awaay haca ko tatodong to sadipot a faloco'. O mamidodo kita to nano sowal i Fangcalay Cudad Loka 15:11~32 a "minokayay a macilasay a wawa". Yo talipa'la ciira i, sowal sa "Wamaaw, ciraraw kako i ka'yaw no Kawas, ciraraw kako i ka'yaw iso." Nanoya i, cudah sato ko faloco' niira to sapinokayaw, sowal sa ko Fangcalay Cudad to matiniay a tamdaw, "Nano mapatayay konini a wawa ako i, ma'orip haca. Nano molalekay i, minokayto."

Orasaka, ano maminokay koya macilasay a tamdaw i, caayay ko rahodayay konian a demakan, ano caay ka tata'ang ko cedi[^] no faloco' a misi'yaw toya mararaway pacefaay a demak i 'yaw to sakalatamdawaw i, caay ko mamasafaloh ko nika'orip.

但是從50年代至80年代，在這30年間因人民的生活由農業社會轉型為工業社會，其間卻有無數人湧入都市，有些人離鄉背井是為了討生活，更有的人是被都會的繁華所吸引，而離開故鄉，嚮往奢華的都會生活，一時之間，產生無數的「浪子」。

「浪子」一詞，在阿美語的詞彙裡，前者ma-cilas-ay，詞根是cilas，是「放任的、放肆的、魯莽的、愚蠢的；生活不檢點的」之意；而後者molalek-ay，詞根為molalek，是「走失的；迷失的」之意。從以上兩詞彙分析，「浪子」給人的印象是不好的。不論是macilasay a wawa或molalekay a wawa，都有討人厭的意義。

若從人的生活層面看「浪子」，是只想獨身在外過著放任、放肆、不檢點的生活，也不理會故鄉的雙親，以致於造成許多孤獨老人的社會問題。這種現象顯示現代人的心態，迷失了倫理和自己應負的責任。我們應該如聖經路加福音十五章11節到32節

「浪子回頭的故事」一樣，即時回頭，它說：「我得罪了天，也得罪了你（父親）」，然後打起精神，勇敢回頭，聖經形容這種人：「他是死而復活、失而又得的」。

因此，浪子能夠回頭，是件不容易的事，需要很大的勇氣，來面對過去的失敗，如能突破這些困難，就可成為一個新造的人。◆